GAZETA KRAKOWSKA
Nro 22.

Z KRAKOWA DNIA 16. MARCA 1817 Roku W NIEDZIELĘ.

Na posiedzeniu Ciała Prawodawczego dnia 5go Marca 1817 roku Budżet przychodów przyymowany był pozycyiami.

Tytuł I. Podatki stałe.

Pozycyia 1. Podymne, przyięta.
ditto 2. Subsidium Charitativum przyięta z zastrzeżeniami.
ditto 3. Offiara 24 grosza, przyięta.
ditto 4. Offiara 20 grosza
ditto 5. Offiara 10 grosza
ditto 6. Łanowe } przyięte.
ditto 7. Podatek stały od Starozakonnych w mieysce koszernego, przyięta.

Tytuł II. Podatki nie stałe.

Pozycyia 10. Z Poczty
ditto 11. Dochód z Stępla papieru
ditto 12. Od soli } przyięte.
ditto 13. Od konsensu Tabaki, Tytuniu i Kart, przyięta.
ditto 14. Opłata od Szynków, Zabaw i innych Obiektów na utrzymanie policyi, z Tax i Kar policyynych od rożnych widowisk, przyięta.
ditto 15. Przychód z robót Aresztanckich, przyięta.
ditto 16. Przychód od wchodzących i wychodzących Osób z szpitalów, przyięta.
ditto 17. Z domów Narodowych w Krakowie, przyiętą.

Tytuł III. Intraty z Dóbr Narodowych.

Pozycyia 19. *a)* Z dzierżaw Dóbr, przyięta.
ditto 20. *b)* Z dóbr Rządowey Administracyi, przyięta.
ditto 21. *d)* Grunt i Domu latarnia w Krakowie, przyięta.
ditto 22. *e)* Browar Królewski, przyięta.

Z innych Dochodów.

Pozycyia 24. Szpilkowe od Zydów Kazimierskich, przyięta.
ditto 25. Dziesięciny, przyięta.
ditto 26. Propinacyia z szynku na zamku, przyięta.
ditto 27. Dochód z Lasów, przyięta.
ditto 28. Z Kopalni, tu czyniony był wniosek, aby Senat przez dzierżawę dochód ten pu-
kcił, gdy się iakowy Zatre-

prener znaydzie, i takowy wniosek do Senatu odesłany został, poczem ta pozycyia przyiętą została.

Tytuł IV. Prowizyie i Czynsze.

Pozycyia	29.	Z prowizyi od kapitałów Rządowych na dobrach lokowanych	przyięte.
ditto	30.	Czynsze Emphiteutyczne na Dobrach i Realnościach hypotekowane	
ditto	31.	Prowizyia od kapitałów na Szpital weneryczny i obłąkanych	

Dochody Gminne.

Pozycyia	32.	Czynsze ziemne	przyięte.
ditto	33.	Dzierżawy z dóbr Mieyskich	
ditto	34.	Z Kramów i innych drobnych realności	
ditto	36.	Targowego z mieysc od przekupek	przyięte.
ditto	37.	Dochodu z wagi Mieyskiey	
ditto	38.	Dochodu od pożyczania i stęplowania miar	
ditto	40.	Z prowizyi od kapitałów czynnych	przyięte.
ditto	41.	Z podatku na Cmentarzu głównym	
ditto	43.	— Czopowego Żydowskiego, przyięta.	

Nadto przybywa do tego tytułu:

b) Z funduszu Rogatkowego co do pensyi w trzeciey części Urzędników w budżecie rozchodu wymienionych, przyięte.

Poczem solwowaną została Sessyia na dzień 7 Marca godzinę 9tą ranną 1817 r.

Ostaszewski, Sek. Seym.

Z Warszawy d. 4 Marca.

Wypis z protokółu Sekretaryiatu Stanu Królestwa Polskiego.

My z Bożey Łaski

ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyy, król Polski &c. &c. &c.

Maiąc wzgląd na drogość teraźnieyszą zboż w Naszem Królestwie Polskiem oraz na nieobfitość ostatniego zbioru, a chcąc nową przynieść ulgę mieszkańcom rzeczonego Królestwa, i z tem większą pewnością doyść do rostropnie i dobroczynnie zamierzonego celu w Uchwale Namiestnika Naszego z dnia 16 Listopada 1816 roku, przez zniżenie opłaty pieniężney zastąpić maiącey dostawę w naturze produktów, przez Seym 1811 roku uchwaloną, postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Rozporządzenia artykułów 1go i 2go zwyż wspomnioney Uchwały Namiestnika Naszego ustanawiaiące zasady, podług których oznaczoną ma bydź ilość pieniężney opłaty, uwalniaiącey na rok bieżący od dostawy produktów w naturze, zmienione będą, ceny zaś produktów, które, przez Kontrybuentów dostarczane bydź miały w moc Uchwały Seymowey 1811 roku oznaczone iak następuie: — Pszenicy korzec ośmnaście złotych Polskich. — Zyta korzec dwanaście złotych Polskich. — Owsa korzec ośm złotych Polskich. — Cetnar siana trzy złote Polskie. — Cetnar słomy dwa złote Polskie.

Art: 2. Całkowita opłata, iaka w mieysce dostaw w naturze wyżey wspomnionych wymaganą bydź ma, rozłożoną będzie na dwie równe raty i uiszczaną w miesiącach Marcu i Maiu przez Kontrybuentów opłacaiących podatek Ofiara zwany; zaś w mie-

siącach Kwietniu i Czerwcu przez tych co nie opłacaią tylko podymne.

Art: 3. Rozporządzenia artykułu 2go teyże Uchwały Namiestnika Naszego, podobnież zmienione będą w tem, iż zaległości należne Rządowi przez Kontrybuentów z powodu dostawy produktów w naturze przez Seymy 1809 i 1811 roku uchwaloney, nie będą na teraz wymagane.

Art: 4. Wszelkie inne rozporządzenia wyż wzmiankowaney Uchwały utrzymane są w całey i zupełney swey mocy.

Art: 5. Namiestnikówi Naszemu w Królestwie Polskiem i Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policyi, wykonanie i ogłoszenie ninieyszego postanowienia Naszego polecamy.

W Peterzburgu d. 31 Stycznia / 12 Lutego 1817.

(podp.) *ALEXANDER*.
przez Cesarza i Króla
(L.S.) Minister Sekretarz Stanu
Ig. Sobolewski.
Zgodno z oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu
(pod.) *Ig. Sobolewski*.
Zgodno z Oryginałem
Radca Sekr: Stanu, Jen: Brygady
(Podpisano) *Kossecki*.
Za Zgodność:
W zastępstwie Sekretarza Jeneralnego
Kommis: Rząd: Spraw: Wew: i Policyi
Wincenty Bielski.

Wypis z Rozkazow dziennych do woyska Polskiego Jego Cesarzewicowskiey Mości W. X. Konstantego.

Dnia 28 Lutego 1817.

Za Naywyższym Rozkazem.

Przenziesieni zostaią

W piechocie: Z pułku 4go liniiowego, Maior Płończyński, i z pułku 6go liniiowego, Major Czarnotta, oba do pułku 1go strzelców pieszych.

W korpusie Weteranów: Z kompanii 9tey Kapitan Samuel Ułan, i z kompanii 10tey Porucznik Alexander Ułan, oba do kompanii 8mey.

Umieszczeni zostaią

W korpusie Weteranów: Z pułku 2go piechoty liniiowey, Podpułkownik Piotr Lenkiewicz, z przeznaczeniem do kompanii 9tey, i przykommenderowany do pułku 2go strzelców pieszych, Podporucznik Piotr Giewartowski, z przeznaczeniem do kompanii 10tey.

Przeznaczony zostaie

W piechocie: Z pułku 4go liniiowego, Porucznik Mycielski, do pełnienia obowiązków Adjutanta polowego przy Jenerale Brygady Szefie Sztabu Głównego, nie przestaiąc liczyć starszeństwa w pułku 4tym liniiowym,

Otrzymuią żądane dymissyie, dla podeszłego wieku

W piechocie: Z pułku 3go liniiowego, Kapitan Marcin Poplewski, w stopniu Majora, z pozwoleniem noszenia munduru.

Dla interessów familiynych

Z pułku 1go liniiowego, Porucznik Paweł Wolski, i z pułku 1go strzelców pieszych, Kapitan Konstanty Bobrownicki, oba z pozwoleniem noszenia munduru. — Z tegoż pułku, Porucznik Julian Duszyński.

W jeździe: Przykommenderowany do pułku 4go strzelców konnych, Kapitan Józef Jankowski, i przykommenderowany do pułku 1go Ułanów Kapitan Piotr Madaliński, oba z pozwoleniem noszenia munduru. — Z pułku 4go Ułanów, Podporucznik Roch Rzuchowski.

Dla słabości zdrowia

Przykommenderowany do pułku 1go Ułanów, Podporucznik Michał Dąbrowski.

Dla zasług i dobrego sprawowania się

W Korpusie Artylleryi i Inżyniierów:

Z Bateryi 2giey lekkiey konney, Podofficer Andrzey Kwaśniewski, w stopniu Podporucznika.

Dla interessów familiynych

Z kompanii 1szey pozycyyney pieszey, Podporucznik Alexander Zalewski, w stopniu Porucznika, z pozwoleniem noszenia munduru.

Z kompanii 2giey lekkiey pieszey, będący na reformie Podporucznik Maurycy Radzimiński.

Otrzymuią pensyią
z powodu choroby niewyleczoney

W piechocie: Z pułku 6go liniiowego, Porucznik Woyciech Dąbrowski.

Z Londynu d. 25 Lutego.

Zawieszenie kardynalnego Prawa Habeas Corpus.

"Nigdy ieszcze (rzekł Lord Castlereagh wczoray w niższey izbie) nie znaydowałem się w tak nieprzyiemnem położeniu, iak teraz, kiedy zdanie sprawy przez kommissyią o taynych i niebezpiecznych związkach ma bydź roztrząsane. Wypada mi bowiem żądać surowych i nadzwyczaynych środków, i to nie wczasie woyny, ale podczas pokoiu, kiedy wszędzie panować powinna spokoyność. Po strasznych cierpieniach, które świat udręczyły, i po pamiętnych naukach, iakie dano przez pognębienie tych, którzy rozruchy wzniecili, zaledwoby wierzyć można, iż znayduią się ieszcze ludzie, których podobne przykłady nie odstraszaią. Lecz duch rewolucyi Francuzkiey nie iest na świecie wytępiony. Jest to cechą naszych czasów, iż póki tylko pokazywać się będzie nadzieia zysku w zaburzeniach, póty śmiali i przewrotni awanturnicy starać się będą wznosić na rozbitkach publicznego porządku i maiątku. Na szczęście ta zaraza rozciąga się tylko u nas na niższe klassy społeczeństwa. Mimo tego iednak nie można zaprzeczyć, iż rzecz ta stałaby się mogła bardzo niebezpieczną, gdyby nie rozsądnie gdyby ią parlament teraz zaspał. Nie zbywa na talentach w powtarzanych usiłowaniach do zaburzeń. Rzućmy okiem na pisma, które Spenceańskie towarzystwo rozsiewa, a postrzedz zaraz można, iż nie są głupich i zwyczaynych ludzi płodem. Znayduie się także wielu stanem i zdatnością celuiących mężów, którzy chociaż do taynych towarzystw nie należą, iak iednak postępuią, iak gdyby na ich zasady przystawali (słuchaycie! słuchaycie! krzyczała cała opozycyyna strona.) Spiskowi uważaią tych mężów iako swoich sprzymierzyńców. (Słuchaycie! Słuchaycie!) Odwołuią się do nich w swoich mowach i przeznaczaią ich na członków wydziałów swoich dobra publicznego. (Wymieńcie ich! Wymieńcie ich! krzyczała strona opozycyyna.) Nie czuię się bydź obowiązazanym wymieniac tu kogo. (Słuchaycie! Słuchaycie!) Ale spiskowi uważaią tych ludzi iako taynych swoich wspólników, i przekonany iestem, iż skoro powiodłoby się powstanie, ci ludzie stanęliby na czele spiskowych. (Słuchaycie! Słuchaycie!) Lubo te osoby nie mogą bydź przed kratę izby pociągnionemi, są iednak przed Bogiem i ludźmi odpowiedzialnemi za wszelkie nieszczęście, które zrządzić mogą, i za życie każdego człowieka, który idąc za ich

zasadami, dopuści się zbrodni. (Słuchaycie! Słuchaycie!) Po poprzedniczych tych uwagach wyznać muszę, iż komissyia która zdała sprawę o taynych związkach, składała się z bezstronnych mężów rozmaitego sposobu myślenia. Istnącego spisku zaprzeczyć nie można; nosi on cechę dzikości i rozpaczy, któren, ieśli w czesnie zapobieżonem nie będzie, tedy pociągnąć za sobą mogą wcale niewyrachowane skutki. Gdyby rzecz tyczyła się tylko stolicy, tedy iuż byłaby zakończoną; ale ci iey rozciągają się po całem królestwie, i co do dnia dzisieyszego zaszło, była tylko probka. Zgromadzono lud w celu iedynie przekonania się o iego skłonności. Niechętnie i z wielką przykrością widzę się zatem z powodu tych okoliczności zmuszonym do proponowania zawieszenia *Habeas Corpus* czyli billu, upoważniaiącego J. K. Mość do imania i trzymania w więzieniu osób podeyrzanych o wielką zbrodnię. Nie ma mocnieyszey tarczy dla osobistey wolności nad prawo *Habeas Corpus*; lecz wystawilibyśmy wolność i bezpieczeństwo kraiu na upadek, gdybyśmy tego prawa na czas nie zawiesili, i tym sposobem nie uratowali kraiu od ciosów, które mu gotuią. Powtarzam, iż rząd niechętnie przystępuie do tego środka. Rzeczone prawo ma tylko bydź na czas teraźnieyszego parlamentu (dwa lata ieszcze trwaiącego) zawieszonem, ieżeli okoliczności dłuższego zawieszenia wymagać nie będą. Zawieszenie to rozciągać się zresztą ma tylko na samą Angliią, i nie na żadną więcey część państwa. Irlandyia daie teraz godny prawie dla całego królestwa do naśladowania przykład wewnętrzney spokoyności. (Słuchaycie! Słuchaycie!) Niebyłobyż naywiększym nierozsądkiem, gdyby parlament ociągał się do póty z przedsięwzięciem nadzwyczaynych środków, poki nie ponowi i nie rozszerzy się zbrodnia, słowem do czasu aż byłoby zapóźno? (Słuchaycie! Słuchaycie!) Tayne polityczne związki, iakiekolwiek bądź maią nazwiska, zawsze są niebezpiecznemi. Spenceanów, unistów i innych towarzystw iest cechuiącem znamieniem, iż używaią nayniewinnieyszych nazwisk i powołań. Podług tych znamion są prawdziwemi filantropami czyli przyiaciołmi ludzkości, których zamiar do podzielenia maiątków i posiadłości pochodzi iedynie z czystey miłości ludzkości. Kto do klubu unistów w prowincyionalnych miastach zapłaci 20 szylingów, iest honorowym członkiem klubu unistów w Londynie. Katechizm Speceanów iest wcale budzący i zwodniczy. Jak Bonaparte dawniey obiecywał swoim żołnierzom po ukończoney woynie grunta, tak oni obiecuią swoim stronnikom. Sądzę wszelako, iż filantropiści i popieracze złotego wieku, po walce i zwycięztwie w świętey sprawie ludzkości, tyle otrzymaliby gruntów, ile żołnierze Bonapartego otrzymali. Wnoszę zatem: 1) aby zawiesić tymczasowo prawo Habeas Corpus; 2) aby ustawę 1795 względem bezpieczeństwa osoby J. K. Mci, rozciągnąć na Xcia Rejenta; 3) aby ustawy 1793 względem zaburzeń i naradzaiących się towarzystw, iako też rozrządzenie ustawy z 39 roku panowania Królewskiego w iedną ustawę połączyć. W ostatniey ustawie wszystkie towarzystwa, które taiemna łączy przysięga poczytane są za bezprawne, i takimże wysełanie delegatów uważanem bydź powinno. Daley 4) należy surowe naznaczyć

kary przeciw uwodzeniu przez tayne towarzystwa żołnierzy i maytków. Ustawa przeciw buntowniczem towarzystwom była na owczas na lat 3 postanowiona. Spodziewam się iednak, iż te towarzystwa przez własne głupstwo wkrótce upadną, a zatem ustawa przeciw nim nie będzie iak do przyszłego parlamentu potrzebną. Skoro niespokoyne głowy postrzegą, że parlament ma na nich oko, że przedsięwzięte są potrzebne przeciw diabelskim ich zamachom kroki, i że nie podobna, aby się ich zamysły udały, wkrótce zapewne sami od nich odstąpią.„

P. Ponsonby: Zgadzam się na wszystko, co Szlachetny Lord powiedział, wyiąwszy przytoczenie iego, iakoby do taynych związków wchodziły osoby wyższego stopnia. (Słuchaycie! Słuchaycie!) Gdyby komissyia, której byłem członkiem, znalazła była w papierach imiona takowych osób, nie byłaby zaniedbała one wymienić. Zawieszenie prawa Habeas Corpus nie sądzę bydź potrzebnem; taka moc w ostatnich tylko przypadkach powinna bydź nadana, i nie chciałbym iey żadnemu ministerium, chociażby się z naywiększych moich przyiaciół składało, powierzyć.

P. Burdett: Ministrowie wystawiaią naród, iako lud z złodziei i zbrodniarzy założony, w celu iedynie zatrwożenia i nabycia większey władzy. Jesli istnieią spiski, tedy Szlachetny Lord (Castlereagh) musiał dawno o nich wiedzieć. Przez zataienie ich stał się sam spiskowym. Co się tycze klubów, na które tak bardzo powstaie, wyznaię, iż sam iestem niektórych członkiem. A zatem iestem iednym z zdrayców i spiskowych. (Słuchaycie! Słuchaycie! Ale gdy zepsutey niższey izbie nie wykonałem żadney przysięgi, pragnąłbym... przeto wiedzieć na czem się móy występek zasadza. Krzyczą na towarzystwo Spenceanów i czynią mu okrutne zarzuty. Lecz Szlachetny Lord znayduie się na czele daleko szkodliwszego towarzystwa, to iest towarzystwa przeciw spenceańskiego, które wyciąga narodowi z kieszeni pieniądze. (Słuchaycie! Słuchaycie!) Szlachetny Lord iest dawnym grzesznikiem i postępowanie iego w Irlandyi nie iest ieszcze zapomniane. Spokoyność tamteyszą słusznie przyrównać można do prochu strzelnego. U nas sprzedaie Szlachetny Lord urzędy i warunki poiedynczo, w Irlandyi zaś sprzedał hurtem parlament. Przy tem ogwałtach, które w Irlandyi zaszły, mówił z taką spokoynością, iak gdyby pił filiżankę herbaty. Członki kommissyi składały się ze znanych zastraszycielów. Jeden z nich nie może bez wstrząśnienia się iego nerwów słuchać o reformie. (Smiech.) Zamiast proponowanych billów lepiey zaproponowanoby, iż każda mowa w parlamencie iest zbrodnią. Zdanie sprawy przez kommissyią iest prawdziwym paskwilem nad naród Angielski.

Po przymówieniu się ieszcze niektórych członków za i przeciw wniesionym billom przez Lorda Castlereagh, postanowiono większością 160 przeciw 14 głosów przyięcie ich do izby. W wyższey izbie mieli także Ministrowie za sobą większość głosów za zawieszeniem prawa Habeas Corpus.

Spenceanie noszą nazwisko od niejakiego Spence, który przed 20 przeszło laty wystawił w piśmie swoim śmieszne zasady, w których staraią się lud utwierdzić.

Dey Algierski mszcząc się za poniesioną chłostę, zabronił Angielskim okrętom wywozu płodów z swoich kraiów, i cały tamteyszy handel zostaie wyłącznie w ręku Francuzów.

Podług zdania sprawy przez naywyższy kryminalny sąd znayduie się w więzieniu w Newgate 101 osób, które uznane są winnemi kary i śmierci.

W. Xże Rossyyski Mikołay poiechał ztąd w towarzystwie P. Congreve do zachodnich naszych prowincyy.

— D. 28 —

P. Ridley wniósł d. 25 w niższey izbie o zniesienie niepotrzebnych urzędów Lordów cywilnych przy admiralicyi, pobieraiących po 1000 f szt płacy. Lecz sprzeciwił się temu Lord Castlereagh, daiąc za przyczynę, iż gdyby rząd na to zezwolił, żądałaby izba zniesienia więcey urzędów. Jakoż większością głosów został powyższy wniosek odrzucony. — Dnia 26 przyięła taż izba wiele prośb od klubów Hampden i unistów, w których twierdzą, iż zdanie sprawy kommissyi nie może ich się tyczeć. Przeciw zawieszeniu prawa Habeas Corpus podano także mnostwo prośb.

Lord Castlereagh wniosł o odczytanie billu zawieszaiącego prawo Habeas Corpus. P. Bennet oświadczył się żywo przeciw temu, i uwiodł się osobistością przeciw rzeczonemu Lordowi, iak n. p. że niechce kazić swoiego charakteru łączeniem się z iego zdaniem; że iego słowu wierzyć nie można, ponieważ nieraz oszukał izbę; że iuż swoie ręce zbruczył w krwi narodu. (Tu dał się słyszeć głos: do porządku.) (P. Bennet iest kapitanem morskim, siostrzeńcem Xżny Northumberland za Lordem Gwydir.) Mowca izby zapytał się: czyli zacny Reprezentant wszystkich Ministrow lub iednego tylko o krwi chciwe środki oskarża? P. Bennet odpowiedział: iż całe Ministerium stało się winnem rozlewu krwi w Irlandyi wczasie ostatniego zawieszenia prawa Habeas Corpus. Lord Castlereagh oświadczył: że to niesłuszne obwinienie. Na co P. Bennet odpowiedział: iż żaden uczciwy obywatel nie może dobrem sumieniem takiem rękom powierzyć wolności narodu, które tyle okrucieństw w Irlandyi popełniły. (Przywołano porządek.)

P. Lewis: ia zgadzam się na zawieszenie, bo iestem przekonany, iż naywyższe moie dobro, wolność i bezpieczeństwo, będzie nienaruszenie zachowanem, chociaż na krotki czas będę moiego prawa pozbawionym.

Lord Patron Szkocyi: Podostatkiem znayduie się dowodow okazuiących istnienie niebezpiecznych spiskow. W Szkocyi, a mianowicie w Glasgowie, tak dalece postąpili buntownicy, iż od wielu set ludzi następuiącą odebrali przysięgę:

„W obecności strasznego Boga poprzysięgam dobrowolnie, iż trwać chcę przy utrzymaniu prawa obierania parlamentu przez wszystkich Angielskich obywateli, którzy 21 rok życia ukończyli, i żaden występek nie iest im do tego na przeszkodzie, utrzymaniu powszechnego prawa głosowania i rocznego parlamentu, i że to, gdzie tylko wypadnie potrzeba, wszystkiemi moralnemi i fizycznemi moiemi siłami popierać będę. Poprzysięgam daley, że ani nadzieia, ani boiaźń lub kara nie nwiedzie mnie do zeznania czynow poiedyńczych członkow lub w ogóle całe-

go tego lub innych towarzystw, a to pod karą śmierci, zadać mi mogącą przez którego bądź członka lub kilku ninieyszego towarzystwa. Tak mi Panie Boże dopomoż i utrzymay mnie wiernym!„

(W czasie czytania tey przysięgi okazała strona opozycyyna swoie nienkontentowania.) Poymano iednak (rzekł daley Lord Patron) wiele tych ludzi na taynem ich posiedzeniu. Więcey ieszcze byliby ich uwięzili, gdyby dostateczne były przeciw nim dowody. (Ustawiczne krzyki z strony opozycyyney słuchaycie!) Złe w Szkocyi, osobliwie w Glasgowie, tak dalece się rozszerzyło, iż dzielne tylko ramię rządu wstrzymać go potrafi.

Lord Milton: Jako członkowi tayney kommissyi wniosek Lorda Patrona zdaie się bydź osobliwszym, bo na żądanie iego była ta przysięga z papierow wymazana, a teraz przywodzi ią tu znowu iako dowod. Czucie moie iest zupełnie przeciw zawieszeniu powyższego prawa; oświadczam to po długiey walce, nie mogę się daley tłumaczyć, ale oświadczenie moiego głosu, czyni mi przykrość. (Lord Milton nie mogł więcey mowić, bo iak słychać był od oyca swoiego Lorda Fitzwilliam obligowany, aby nie sprzeciwiał zawieszeniu rzeczonego wyżey prawa.)

P. Romilly: Uczony Lord Patron przywiódł na przestraszenie swoich przyiaciół przysięgę, która naywidoczniey dowod i, iż rząd nie potrzebuie żadnych nadzwyczaynych środków do utrzymania spokoyności. Podług ustaw każdy wykonywaiącey podobną przysięgę podpada karze głównev zbrodni, a nie donoszący o niey w 14 dni rządowi, ściąga na siebie podobnąż winę. Władza mieyscowa uwięziła iuż hersztów tego zamachu. Kiedy ustawy kraiowe są dostatecznemi, na coż żądać nadzwyczaynych sposobów, które cały naród oburzaią? Kiedy z średnich klass żaden człowiek, i nieco tylko rolnikow dało się buntowniczem zasadom uwieść, za coż całego narodu, każdego szlachetnego i uczciwego obywatela wolność wystawioną ma bydź na łaskę lub niełaskę Ministrów? Do czegożeś przyszła Anglio! Takież to zasady przynieść maią zaszczyt charakterowi narodowemu? Podług nowey nauki Szlachetnego Lorda (Castlereagh) każdy patryiota, każdy prawdziwy Anglik, który mówi za swoiemi prawami i swoią konstytucyią, maż bydź na łaskę i nie łaskę Ministrów do więzienia wtrącony?

P. Burdett: Zgadzam się, iż zawieszenie prawa Habeas Corpus nie iest żądane dla pomnożenia władzy koronny, bo ta rownie mało iak lud na tem zyska; ale dla powiększenia mocy Ministrow. Korona niema przyczyny obawiać się myśli fantastyka Spence, który przed 20 laty umarł. Nie ma także przyczyny obawiać się nikczemnego mnie, chociaż niestety iestem członkiem klubu Hampden i unistów w Londynie. Ale Ministrowie, którzy dopuścić niechcą zniesienia nieużytecznych w admiralicyi urzędów Lordów, ponieważ temi urzędami zakupić sobie mogą głosy przeciw ulepszeniu reprezentacyi narodowey, zmnieyszeniu woyska i t. d. Lord Patron żąda, aby wolno było na kilka lat obywatela Angielskiego wtrącić do więzienia dla tego iedynie, iż niema przeciw niemu przekonania że iest winnym. Winszuię takiey nauki prawa Angielskiemu sędziemu, godney pierwszego radcy prawa korony; winszuię Szlachetnemu Lordowi (Castlereagh), iż znayduie godnych naśladowcow swoich zasad. Z zadziwieniem i gniewem słyszałem niedawno nakazaną po kościołach modlitwę. Długo zastanawiałem się o iakiey to zarazy odwrócenie modlą się, aż przyszło mi na myśl, iż nie może bydź inna, iak zaraza ucisku; która wednie i w nocy wszystkie domy strachem przeraża!

Lord Castlereagh: Rozumiałem, iż Zacny Reprezentant mowi do publiczności za parlamentem. (Do porządku! do porządku!)

Lord Paully: Jest to przeciw porządkowi, powiedzieć, iż mowiący tu nie mowi do obecnych, co Mowca pochwalił. — Po niektórych ieszcze uwagach, zawieszenie prawa Habeas Corpus uchwalonem nakoniec zostało 272 przeciw 98 głosow.

DODATEK DO Nro 22. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 16 MARCA 1817 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Paryża d. 25 Lutego.

Dnia 23 przed Mszą przyiał Król rodzinę swoią, potem Xcia Orleanu, Ministrów, Marszałków, Wielkich urzędników, Parów i Deputowanych, główny sztab, it.d.

Rozporządzeniem z d. 23 uwolnił Król Jenerała Decaen od dalszego sądu, i rozkazał, iako objętego w przebaczeniu, natychmiast z więzienia wypuścić.

Pani Stael zachorowała na gorączkę żółciową. Xże Wellington posłał iey swoiego lekarza. Za Pamiętniki, które o swoim oycu (Neckerze) wydaie, ma dostać 100,000 fr. Corneille nie dostał za trajedyią Cida tylko 300 fr. — W krótce wyydzie z druku nowe pismo X. Pradta o teraźnieyszey rewolucyi w Ameryce południowey. — U Drukarza Patris skonfiskowane tu niedawno zostało pisemko pod tytułem: " O przebaczeniu przez rozporządzenie Królewskie z d. 13 Listopada 1816 woyskowem, którzy udali się z Królem do Gandawy.,,

W krótce wyyść ma rozporządzenie Królewskie, mocą którego wszystkie osoby używaiące tytułów, okazać maią prawo służące im do używania tych tytułów.

Zamek w Wersalu wyporządzaią, co domyślać się każe, iż Król mieszkać tam będzie który miesiąc. J. K. Mość wydał rozkaz, aby niektóre użyteczne publiczne roboty, które zima przerwała, rozpoczęte na nowo były. Robota około rynków przekupek będzie daley ciągniona, a sklepienia w ulicy Rivoli maią bydź rozszerzone i na przyiemną przechadzkę wczasie zimy urządzone.

Izba Deputowanych trudni się ciągle ieszcze roztrząsaniem budżetu.

W Paryżu spisuią ciągle mieszkańców. Mylnie podano ich liczbę do 600,000, gdyż przeydzie 800,000.

Woysko Francuzkie podzielone ma bydź na 3 korpusy, każdy po 20,000 ludzi.

Pisma Francuzkie podaią następuiący opis niektórych znakomitych osób, które celuią w rokoszu południowey Ameryki: Bolivar, bogaty właściciel dóbr, który przez uczucia wolności sprzeciwiał się zawsze przypuszczeniu do spraw kraiowych cudzoziemców, a nawet i Hiszpanów. Posiada powszechne zaufanie i nieograniczony wpływ; zrobił wielkie ofiary dla sprawy, którey się uchwycił; przez mnóstwo

potyczek, w których czasem był zwycięzcą, czasem pobitym, nabył wielkiego doświadczenia; posiada szlachetny charakter, lecz zarzucaią mu, iż ma zanadto miłości własney i uporczywie przy swoich planach obstaie. — Viktoryia iest pierwszym naczelnikiem po Boliwarze; pochodząc z dawney rodziny, posiada uymuiącą wymowę i wiele woyskowych politycznych wiadomości. — Arismondi, Mulat, ma żywy i niewyczerpany w sposobach umysł. W nayprzykszeyszych zdarzeniach umie dla siebie uzyskać stronników, i nieprzyiaciele naybardziey iego się obawiaią. Jenerał Królewski Morales miał za iego głowę nagrodę wyznaczyć. — Mac' Gregor, iak wiadomo Szkot, iest odważny, wspaniały i posiada wiele światła, lecz zarzucaią mu dumę. Walczył on w Hiszpanii przeciw przywłaścicielowi. — Morino, wyszedł z żołnierza na jenerała, zna bardzo dobrze kray i wiele nieprzyiacielowi szkodzi w cząstkowey woynie. — Toledo iest iednym z naylepszych officerów w republikańskiem woysku, i chwalą iego ludzkość. Gdy rewolucyia się zaczęła, był porucznikiem w prowincyonalney brygadzie Mexykańskiey, i długo się wahał, niżeli oświadczył się za stroną republikańską; lecz od tego czasu wielkie iey przysługi uczynił. — Urdenate pochodzi z Peru; iest waleczny i szczęśliwy, osobliwie w woynie pomiędzy górami. — Bermudez iest rodowity Hiszpan, i gdyby nie to, byłby dawno naczelnym wodzem. Służył wiele lat z chwałą w tym kraiu, urządził część woyska południowey Ameryki i wiele okazał woyskowych talentów; w iego korpusie naywięcey znayduie się zbiegów z liniiowego woyska Hiszpańskiego. — Monagas, Noxas, Soublette, Pyar, Torras, i t. d.; są podkomendnemi jenerałami. Ostatni iest zbiegiem z Arragońskiego woyska; służył iako huzar w woysku Andaluzii i wsławił się przez nadzwyczayną siłę i męztwo. Managas ma posiadać wiele wiadomości, a Pyar wielką odwagę. — Wielu Niemców, Amerykanów północnych i Francuzów popisuią się tam także. Francuzki chirurg urządził tam lazarety, a Heski kapitan korpus artyleryi na sposób Europeyski.

Rozmaite Wiadomości.

Astronom X. Hell w Wiedniu twierdził przed 40 laty, iż we dwa miesiące po okazaniu się północnego światła, upada zazwyczay albo wielki śnieg, albo wielkie następuie zimno. Dwa przypadkowe zdarzenia utwierdziły go w tem mniemaniu. W niektórych mieyscach zdaią się ieszcze wierzyc iego twierdzeniu. Lecz kto zada sobie pracę pilnego uważania, przekona się, iż światło północne w szerokości naszey iest zawsze przepowiędnią burzliwego powietrza, iakiego od dnia 8 Lutego, kiedy to światło było dostrzeżone, prawie ciągle doznaiemy. Nadzwyczay mokra pora, iaką mieliśmy przez ostatnie 10 miesięcy, zapowiada z naturalnych bardzo przyczyn w tym roku trzęsienia ziemi. Nie sądzę iednak, aby dopiero nastąpić miały, ale musiały iuż zayśdź między 21 Stycznia i teraźnieyszym czasem; bo inaczey wedle 49 letnich doświadczeń mielibyśmy w przeciągu tego czasu więcey suche niżeli mokre, a naywięcey zimne powietrze. Mniey i więcey mocne wstrząśnienia ziemi dnia 15 Stycznia w Szwaycaryi, d. 20 w Mansfield w Anglii, d. 23 w Limoges we Francyi, d. 24 w Viterbo w państwie Rzymskiem popieraią to mniemanie, a późnieysze doniesienia więcey go zapewne utwierdzą, chociażby nawet, czego życzyć trzeba, niesprawdziła się wiadomość o zapadnieniu Madery. Z powyższemi zdarzeniami muszą także mieć związek liczne piorunny na stałym lądzie w miesiącu Lutym, ubytek i przybysz morza Adryiackiego, i nachylenie się igły Magnesowey na północ. Wszystko to razem wzięte zapowiada nam niepospolity czas, a przynaymniey w teraźnieyszey chwili ma przeważaiący wpływ

na zwyczayny bieg powietrza. Przypomnieć sobie iednak należy wielkie trzęsienie ziemi w Lutym 1783 i nader urodzayne po niem lato.

Iedna z Gazet Angielskich lituiąc się nad nędzą, która wszędzie panuie, proponuie wytępienie wszystkich myszy w W. Brytanii. Dla dopięcia tego celu wyznaczona ma bydź nagroda za każdą mysią głowę 4ry pence. Wytępienie to, dodaie, mieć będzie istotny wpływ na cenę zboża, gdyż podług wyrachowania, każda mysz ziada na tydzień dwa funty zboża.

Bonaparte spadł bardzo z ciała, iest zawsze zrzędnym, a często nawet rozpaczaiącym. We wszystkiem co od niego zależy, nie zachowuie porządku; od południa do północy żąda co godzina iedzenia. Las Casas nie mogł dłużey przy nim pozostać. Zamierzył on sobie, posiadaiąc zupełne zaufanie Pana swoiego, opisać ie o życie. Z materyiałami do tego dzieła odpłynął na przylądek Dobrey nadziei, skąd w krotce ma do Anglii przybydź, gdzie bawił iuż dawniey i dał się poznać iako zręczny i światły człowiek. Przy wsiadaniu na okręt żądał od niego Bertrand całey iego gotowizny dla Bonapartego 6000 f. szt. Oddał mu ie i nic sobie nie zostawił. Trzey inni ludzie opuścili także Bonapartego. Ponitowski, czyli Piątkowski udał się do Ameryki.

Przeszłe w tych dniach przez cenzurę kraiową Dziełko wiodące tytuł: *Joanna z Zebrzydowskich*, Drammatycznie wypracowane w pięciu Aktach z śpiewami, poszło iuż pod prassę. — Ze zaś Autor niżey wyrażony wspomnionego dziełka swoim nakładem poniosł koszt druku; ma zatym honor uwiadomić przeswietną Publiczność, amatorów dzieł Drammatycznych, i przyiacioł Muz Oyczystych, że w pomieszkaniu iego przy ulicy Mikołayskiey pod Nrem 625 w godzinach od 10tey do 12tey z południa, dostać będzie można biletów rewersuiących, począwszy od dnia dzisieyszego, za których okazaniem wyszłe z pod prassy dziełko doręczonym będzie. Bilet kosztuie Złp. 4 gr. 6.

Henryk Salomoński.

Naywiększe stopnie zimna i ciepła.

dnia 1	Marca	1817	r. stopni ciep:	† 3°, 8
— 2	—	—	—	† 4, 0
— 3	—	—	—	† 8, 6
— 4	—	—	—	† 6, 8
— 5	—	—	—	† 4, 2
— 6	—	—	—	† 3, 0
— 7	—	—	—	† 4, 2
— 8	—	—	—	† 5, 0

DONIESIENIA.

Dom po niegdy Augustynie Gumułczynskim pozostały, teraz do Sukcessorów tegoż w iedney połowie, a w drugiey do pozostałey wdowy Barbary Gumułczynskiey należący, na Wesoły w ulicy Blichowey Nro 254 sytuowany; po zaszłey uchwale Rady Familii w Sądzie Pokoiu powiatu i miasta Krakówa w dniu 1 Czerwca 1815 roku odprawioney przez Trybunał Iszey Instancyi M. W. Krakowa z Okręgiem d. 2 Października 1816 do Nro 1101 zatwierdzoney, przez Licytacyią publiczną podług warunków Radą Familii w Sądzie Pokoiu Miasta Wolnego Krakowa Okręgu II w dniu 8 Lutego 1817 uchwalonych, sprzedany zostanie. Pierwsza Licytacyia przygotowawcza w Kancellaryi Podpisanego przy ulicy S. Jana Nro 466 w dniu 22 Miesiąca i roku bieżących, o godzinie 9 z rana od summy złotych Polskich 1100 w monecie srebrney Courant nastąpi. Warunki i zbiór obiaśnień do tegoż Domu w każdym czasie w Kancellaryi odczytać można. — w Krakowie dnia 1 Marca 1817.

Olearski, Pisarz Akt.

Kuratorowie upadłego Handlu pod Firmą Chrastiański & Hennig podaią do publiczney wiadomości, iż stosownie do Art. 28 księgi 3 kodexu handlowego maią bydź sprzedane na dniu 20tym Marca od godziny 9tey z rana przez licytacyą w tymże Handlu w Rynku miasta Krakowa pod liczbą 453 będącym, następuiące Towary iako to: Pomoranczki w cukrze smażone, Kaparki, Ocet, Ser Morawski, Makaron, Jabłka Tyrolskie, Sardelle, Łosoś marynowany i wędzony nakoniec, Sledzie Hollenderskie, a to za monetę srebrną kurant. Dan w Krakowie dnia 8 Marca.

Jan Wenzl.
Antoni Hölzel.

Koczyk teraźnieyszego fasonu lekki z rekwizytami iest do sprzedania przy ulicy S. Jana pod Nrem 485.

Na Kazimierzu przy Krakowie w domu Nro. 120 sprzedarz odbędzie się przez licytacyią Bindy z perełkami, kanaku z rubinami, łyżek stołowych, grabek, nożow srebrnych, pasu polskiego, ktore każdego czasu widzieć można na pierwszym piętrze, dnia 14 Marca b. r. o godzinie 2 popołudniu, płacący gotowizną przybicie otrzyma. W Krakowie dnia 12 Marca 1817 r.

Skorczyński Komor. Krak.

W Sukiennicach rano o 10 godzinie dnia 18 Marca b. r., towary iako to: Chustki damskie Ostendyńskie, suknie Ptyfowe, Perkalowe, Szale, Pończochy, rękawiczki Jedwabne, Lewantyny, skóra Jelenia, Dywany, Materace, Tłomoki, Suknie, Kapelusze i inne rzeczy sprzedane będą, płacący gotowizną przybicie otrzyma. — W Krakowie dnia 14 Marca 1817 r.

Skorczyński, Kom. Krak.

Działo się w Radomiu dnia dwudziestego siodmego Lutego Roku Tysiąc Osmset siedemnastego.

Na żądanie Ur. Antoniego Paliszewskiego Patrona przy Trybunale Cywilnym pierwszey Instancyi Województwa Sandomirskiego iako Kuratora Massy Kredalney Konstantego Jankowskiego w Radomiu przy ulicy Staromieyskiey pod Nrem 171 mieszkaiącego. — Ja Marcin Dragański Wozny przy Trybunale Cywilnym I. Instancyi Woiewodztwa Sandomirskiego przez Wysoką Dyrekcyię Ministeryi Sprawiedliwości dnia 10 Kwietnia 1815 Roku Nominowany i przysięgły i mieszkaiący w Radomiu pod Numerem 94.

Zapozwałem wszystkich Wierzycieli rzeczoney Kredalney Konstantego Jankowskiego Massy iakoto: 1mo Maryiannę z Jankowskich Tomkowiczowa w Assystencyi Jey męża Jozefa Tomkowicza zamieszkanie prawnie przy tymże mężu swym w Strzałkowie Obwodzie Radomskim Woiewodztwie Sandomirskim maiącą; 2do Jozefa Tomkowicza iak dopiero namieniono w Strzałkowie Obwodzie Radomskim Woiewodztwie Sandomirskim mieszkaiącego; 3tio Woyciecha i Konstancyą Gąsiorowskich; 4to Gabryela Bernartowicza; 5to Konstancyą z Trembeckich Glińska; 6to Walentego Kwaśniewskiego; 7mo Tadeusza Kwaśniewskiego; 8vo Xiędza Rocha Siekleckiego; 9no Massę Wexlową Fryderyka Kabryta; 10mo Ignacego Xawerego Działyńskiego; 11mo Konstantego Jankowskiego Imieniem syna swego Jozefa Jankowskiego czyniącego; 12mo Massę Wexlową Karola Szultza z mieysca zamieszkania niewiadomych, aby stosownie do Rezolucyi Trybunału Cywilnego I. Instancyi Woiewodztwa Sandomierskiego Wydziału II. dnia 31 Stycznia r. b. do Nru 228 wydaney z powodu, że w byłym sądzie szlacheckim Krakowskim Wyrok klassyfikacyyny iuż zapadł, i Repartycyia przez owczasowego Kuratora ułożona, ieszcze w roku 1807 Wierzycielom przedstawiona była, iako też że do rozdzielenia massy Konstantego Jankowskiego zmiana rządu iedynie stanęła na przeszkodzie, przed delegowanym w mieysce sędziego Assessorem W. Jawornickim w mieyscu posiedzeń Trybunału Cywilnego Iszey Instancyi Woiewództwa Sandomierskiego Wydziału II. w rynku miasta Radomia pod Nro 66 odbywaiących się w dniu Trzydziestym pierwszym Marca r. b. iako terminie *praeclusive* powyższą uchwałą tegoż Trybunału oznaczonym o godzinie czwartey po południu stawili się, i stosownie do Art. 16 Dekretu Królewskiego z dnia 15 Lipca r. 1809 zapadłego Oppozycyią przeciwko wzmiankowaney Repartycyi, ieżeliby iaką mieli do Protokułu tegoż delegowanego na pomienionym terminie przedsięwziąść się maiącego, podali, w przeciwnym bowiem przypadku Repartycyia zatwierdzoną i do dystrybucyi massy przystąpiono będzie. — Takowy zapozew celem uzyskania prawnych iego skutków dla wierzycieli z mieysca zamieszkania wiadomych w ich zamieszkaniu położony, dla Wierzycieli zaś z mieysca zamieszkania niewiadomych na głównych drzwiach Izby Audyencyionalney Trybunału Cywilnego Iszey Instancyi Woiewództwa Sandomirskiego przybity, i W. Prokuratorowi Królewskiemu przy tymże Trybunale dany, oraz przez Gazety Krakowskie i Warszawskie do trzykrotnego ogłoszenia podany.

Marcin Dragański, Woźny.